

Sygn. akt III U 215/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 czerwca 2014r. w Suwałkach

sprawy **M. N.**

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość świadczenia

w związku z odwołaniem M. N.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 4 marca 2014 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że wypłata M. N. części uzupełniającej świadczenia w 100% nie ulega zawieszeniu.

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 4.03.2014r. ustalił od dnia 01.03.2014r. nową wysokość wypłaconej M. N. od dnia 01.09.2004r. emerytury, zawieszając wypłatę części uzupełniającej świadczenia w 100%, ponieważ wygasła umowa dzierżawy z dnia 17.02.2004r.

W odwołaniu od tej decyzji M. N. zarzuciła jej:

1. błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy polegające na mylnym stwierdzeniu, że nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej, pomimo przedstawienia dowodów, że faktycznie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej, tj. wygasła umowa dzierżawy, a jej wiek i zły stan zdrowotny nie pozwala na prowadzenie działalności rolniczej – od 1993r. ma orzeczoną trwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym;
2. niezgodność z przepisami polegającą na uzależnianiu wysokości pobieranego świadczenia emerytalnego od spraw własności lub posiadania gospodarstwa rolnego, w tym konieczności wyzbycia się gospodarstwa rolnego celem wznowienia wypłaty świadczenia w pełnej wysokości.

Z tych też względów wniosła o ponowne rozpoznanie jej sprawy i wznowienie wypłaty emerytury w pełnej wysokości od dnia 01.03.2014r. powołując się na orzecznictwo Sądów Powszechnych i Sądu Najwyższego.

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny wniósł o jego oddalenie.

Wskazał, że zgodnie z przepisami art. 28 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, wypłata części uzupełniającej świadczenia ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej w rozumieniu przepisu art. 28 ust. 4 ustawy o usr. Natomiast posiadanie gospodarstwa rolnego obok własności czy też współwłasności również rodzi domniemanie prowadzenia działalności rolniczej.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie należało uznać za uzasadnione.

Owszem zgodnie z przepisami art. 28 ust. 1, 2, 3 i 4 powołanej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wypłata części uzupełniającej emerytury lub renty rolniczej ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Uznaje się zaś, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego. Natomiast jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą z małżonkiem, który nie ma ustalonego prawa do emerytury albo renty i nie spełnia warunków do uzyskania emerytury rolniczej albo renty rolniczej wypłata części uzupełniającej świadczenia ulega zawieszeniu w połowie, jeżeli małżonek ten podlega ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu z mocy ustawy.

Jednakże jak wypowiedział się Sąd Najwyższy w swojej uchwale z dnia 6.05.2004r. II UZP 5/04 (OSNP 2004/22/389), wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt. 3 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust.1 i 3 w związku z ust. 4 tej ustawy. Uznał bowiem Sąd Najwyższy, w oparciu o wykładnię systemową i sposób konstrukcji przepisów w stanowieniu przez ustawodawcę prawa, że jedynym warunkiem zawieszenia wypłaty części uzupełniającej świadczenia emerytalnego lub rentowego rolnika jest faktyczne prowadzenie gospodarstwa rolnego, a nie własność bądź posiadanie gospodarstwa rolnego.

Sąd Okręgowy w Suwałkach podziela to stanowisko Sądu Najwyższego w całości. Przytoczone przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu argumenty na jego poparcie są bowiem w pełni przekonujące i swoim autorytetem wiążące sądy powszechne.

Sąd Najwyższy podkreślił w uzasadnieniu tej uchwały, że interpretacja przepisów art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, prowadzi do wniosku, że obecnie własność i posiadanie gospodarstwa rolnego pozostają obojętne przy objęciu ubezpieczeniem i nie mogą mieć wpływu na wysokość pobieranych świadczeń. Uzyskanie możliwości pobierania pełnego świadczenia może zależeć tylko (i zależy) od zaprzestania działalności rolniczej, zatem właściciele gruntów innych niż wymienione w art. 28 ust. 4 pkt. 1-7 ustawy o ubezpieczeniu społecznemu rolników mogą dowodzić, że nie są już rolnikami, gdyż nie prowadzą na nich działalności rolniczej. Wynika to z tego, że swoista i nietypowa konstrukcja art. 28 ust. 4 pkt 1-7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników doprowadziła do sformułowania wniosku, że ustawodawca przewidziane w nim przypadki prowadzenia gospodarstwa rolnego zmarginalizował z punktu widzenia zawieszalności wypłaty świadczeń i uznał, że mimo własności lub posiadania gruntów działalność rolnicza nie jest prowadzona (por. wyrok z dnia 7.02.2002r. II UKN 49/01, OSNP 2003 Nr 22, poz. 552). Zastosowana bowiem w tym wypadku technika legislacyjna sugeruje przyjęcie, że wyliczenie zawarte w punktach 1-7 służy wyłącznie ułatwieniom dowodowym. Rolnicy więc będący właścicielami gospodarstw wymienionych w art. 28 ust. 4 pkt 1-7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie muszą wykazywać, że nie prowadzą w nich działalności rolniczej; ten fakt uznaje sam ustawodawca. Pozostali zaś mogą dowodzić, że nie prowadzą gospodarstwa rolnego.

Takie samo stanowisko wyraził też Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie III AUa 650/09. Wskazał mianowicie w uzasadnieniu wyroku z dnia 16.09.2009r., że interpretacja przepisów art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników prowadzi do wniosku, że zawieszenie wypłaty świadczeń nie dotyczy osoby jedynie posiadającej majątek nieruchomy w postaci gospodarstwa rolnego, lecz tylko takiej osoby, która gospodarstwo rolne prowadzi i z reguły osiąga z niego dochód. Natomiast posiadacz gospodarstwa rolnego, który utracił możliwość jego prowadzenia zachowuje prawo do świadczeń w pełnej wysokości. W przepisie bowiem art. 28 ust. 4 ustawy zawarto jedynie domniemanie faktyczne co do zaprzestania przez rolnika prowadzenia działalności rolniczej. Wskazuje się w nim mianowicie, że uznaje się, że rolnik zaprzestał prowadzenia takiej działalności między innymi wówczas, gdy ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego i nie prowadzi działu specjalnego z wyłączeniem enumeratywnie wymienionych w tym przepisie gruntów rolnych. Jednakże domniemanie to upada w razie wykazania, iż mimo posiadania przez emeryta lub rencistę, bądź jego małżonka, gospodarstwa rolnego, świadczeniobiorca faktycznie nie prowadzi na tym gruncie działalności rolniczej. Art. 28 ust. 4 ustawy należy bowiem interpretować w powiązaniu z art. 6 pkt 1 i pkt 3 ustawy, w którym podmiotem ubezpieczenia nie jest właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego, lecz wyłącznie osoba prowadząca działalność rolniczą w posiadanym gospodarstwie rolnym, a nadto w zgodzie z art. 38 pkt 1 ustawy zawierającym domniemanie, iż właściciel gruntów zaliczonych do użytków rolnych lub zarejestrowany jako dzierżawca takich gruntów prowadzi na nich działalność rolniczą. Porównanie ustępów 1 i 4 art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie może prowadzić do utożsamienia pojęcia „prowadzenie (kontynuowanie) działalności rolniczej” z pojęciem „własności lub posiadania gruntu”, ponieważ pojęcia te są nieprzystawalne.

Tymczasem w niniejszej sprawie należy uznać, że odwołująca się z racji wieku (skończone (...) lat życia) i stanu zdrowia utraciła możliwość prowadzenia jakiegokolwiek gospodarstwa rolnego. Przebywa na emeryturze wiele lat i niewątpliwie jest schorowana. Już orzeczeniem obwodowej Komisji Lekarskiej ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia w S. z dnia 28.05.1993r. została uznana za długotrwale niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym na trwałe. Stąd też przebywała na rencie, a grunty rolne swoje i męża, który też był na rencie, były cały czas wydzierżawiane. Nie podobna więc uznać aby teraz nagle miała zacząć prowadzić jakieś gospodarstwo rolne, a tym bardziej na nim pracować. W sprawie winno to być oczywiste i wynika nie tylko z twierdzeń odwołującej się, przesłuchanej w sprawie ale i przesłuchanych w sprawie świadków oraz zebranej dokumentacji. Świadczenie przesłuchani w sprawie T. J., J. K. i J. P. jednoznacznie wskazali, że odwołująca się nie pracuje na gospodarstwie rolnym. Z ich zeznań wynika też, że takiego żadnego nie prowadzi, a ziemię którą posiada do tej pory uprawiał wydzierżawiający ją P. A., który jest w sporze z odwołującą się, co do jego posiadania i zebrania plonów. Sąd zaś dał wiarę zeznaniom tych świadków, gdyż w bezpośrednim przesłuchaniu nie znalazł powodów aby tego nie uczynić. Wiedza natomiast o okolicznościach sprawy, gdyż są sąsiadami odwołującej się mieszkającej w domu w tej samej wsi co oni w zabudowaniach przedmiotowego gospodarstwa rolnego, na którym nie ma żadnego inwentarza żywego i budynki inwentarskie stoją puste.

Mając więc powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że wypłata M. N. części uzupełniającej świadczenia w 100% nie ulega zawieszeniu.

PW/bd